



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Suumma [!] de laudibus christifere virginis Marie

Albertus <Magnus, Heiliger>

Colonie, 1502

VD16 A 1357

Questio. xxiiij. de gratijs specialib[us] marie

[urn:nbn:de:hbz:466:1-69610](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-69610)

De gra. spēalib' Ma. fo. lxxiij

¶ Sequitur alios pastores. qualiter hoc donum habuit beatissima virgo quere in questione de sacramento ordinis. et qualiter nos paravit in questione de beatitudinibus in gradibus paupertatis. Sic igitur habuit etiam beatissima virgo hunc quaternarium gratiarum. Ex his manifestum est quod beatissima domina habuerit universitatem gratiarum gratuitarum et gratis datarum. quod omnipharie credimus esse verum.

¶ Ad solutionem obiectorum in contrariis dicimus taliter distinguendo quod donorum gratis datorum et non gratum facientium. Quedam in ministerium dantur et non in proprium perfectum. ut prophetia Balaam et Layphe. Quedam in proprium perfectum sui et non aliorum. ut dona instructionis beatissime domine. Et talium quedam dantur ad perficiendam in dignitatem. quedam ad decorandam potentiam. et quedam ad nobilitandam naturam et honorandam personam. Et sic habuit beatissima virgo huiusmodi dona non ad ministerium. sed ad decorationis cumulū. ad perfectionis et delectationis augmentum. in materia laudis et honoris incrementum et omnium bonorum spiritualium complementum

Ad obiecta

Dona dantur

Maria habuit dona

Questio. lxxiij. e de gratiis

Specialibus marie. ¶ Dicto qualiter beatissima virgo habuit omnes gratias communes. sequitur qualiter habuerit speciales quas et in aliis scientiis est reperire. Talium autem quedam sunt que pertinent ad generationem siue vite ingressum. quedam ad conversionem. quedam autem ad mortem. Circa generationem inveniuntur quinque. que sunt prefiguratio. prophetisatio. annuntiatio. miraculosa conceptio. in utero sanctificatio.

¶ Primo ergo quod beatissima virgo multipharie prefigurata erat. sic erit manifestum Numeri. vij. inveniunt igitur moyses virgam Aaron Glo. Mariam que sine virili semine genuit verbum. Ecce qualiter in textu cum glossa sua sequitur. quod illa virga fuerit figura virginis gloriose. ¶ Item Exo. iij. Rubus ardebat et non aburebat. quod hoc fuerit figura beatissime virginis probat ecclesia non disputando sed cantando et determinando. Rubum quem viderat moyses incombustum etc. ¶ Item Lu. Et nomen eius Elizabeth. Glo. Elizabeth dei mei saturitas et maria fecit que deo plena fuit. ¶ Item si annuntiatio et conceptio ysaac signat conceptionem christi. ergo et sara signat mariam. Ex his patet quod beatissima virgo fuit prefigurata ¶ Qualiter autem et quibus figuris multiphariam multisque modis patet. videlicet in creatis. in factis. in visis et coniugatis. ¶ In creatis. in principio creavit deus celum et terram. id est beatam virginem. que celum et terra fuit. i. celestem et terrestrem simul duxit vitam. id est angelicam et humanam habuit conversationem.

Prefiguratio Marie pbae

Modus prefigurationis quatuor

De prefiguratione Marie

- Item celū et terra fuit. qz simul et altissima dignitate et infima humilitate. Item celū et terra fuit. qz purissima virginitate et fecundissima maternitate virgo et mater simul fuit. ergo etc. ¶ Itē hac p̄ma die facta ē nubecula. de qua postea factus est sol. Quid autē ē nubecula nisi mater et materia corporis saluatoris. ¶ In sc̄do die positum est firmamentū in medio aquarū qd̄ h̄z fixas stellas in sui ornamentū. et dividit aquas ab aq̄s. qd̄ ē nisi beatissima virgo q̄ h̄z stellas. xij. i. coronā. xij. stellaz. i. omniū sanctorū in capite suo positā in medio aquarū. i. sanctorū vie et sc̄toꝝ patrie. diuisa p̄us ab vtriusq̄ existens supra cōem statū vie et infra statū patrie cōicans cū vtriusq̄. habēs cū superioribz virtutū p̄fectōem. cū inferioribz merendi p̄ditōem. Itē cū superioribz securitatē p̄tra casum. cū inferioribz possibilitatē ad meritum. Itē cū superioribz exultatōem. cū inferioribz cordis p̄passionēz
- Op̄ p̄me diei** ¶ Tercie diei opus est p̄gregatio aquarū in vnū locū. i. in virginalē vterū p̄gregatiūū omniū grāz. Sed in hoc est d̄ntia q̄ p̄gregatio grāz vocat̄ maria media p̄ducta. p̄gregatio vero aquarū vocat̄ maria media correpta et hoc est qz trāsitoria est. iuxta illd̄ Eccl̄. xxi. Et mare iam nō est. hęc autē media producta. qz p̄petua. iuxta illud Lu. x. Maria optinā partē elegit q̄ nō auferet̄ ab ea. ¶ Quarta die fecit d̄ duo luminaria magna. maius vt p̄sser̄ diei. min⁹ vt p̄sser̄ nocti solē. s. et lunā. Quid autē p̄ lunā nisi virgo beatissima luci p̄formissima et diuina claritate figurat̄. plena luna vt legit̄ in sententijs facta est. p̄pter diei et noctis vicissitudinē. p̄pter noctis declaratiōez p̄pter operatiū in nocte p̄solatōem. et qz quedā aialia sunt q̄ lucem diei sufferre nō p̄nt. hęc autē oia opatur virgo lucidissima. Est enī q̄ es laborantiū. quies et decus mortaliū. solatium operantiū. vmbra culum infirmorū. refrigerans vmbra misericordie quos reuerberat sol radijs iusticie. ¶ Quinte diei opus est formatio auū et piscium Et qd̄ sint aues et pisces nisi beata virgo. q̄ vt piscis natabat in medio aquarū maris tribulatōis. et vt auis volauit sup̄ pennas ventorū in celo p̄templatōis. ¶ Sexte diei opus est formatio hoīs et p̄sio in paradyso voluptatis. Quid autē est paradysus voluptatis nisi b̄tissima h̄go in q̄ deus p̄r posuit hoīem. i. xpm in die p̄ceptiōis. Sic q̄ beatissima virgo in oibz opibz sex diez est expressissime figurata. Nō tm̄ in creatis sed etiam in factis est prefigurata. vt patet in archa noe in yude. in tabernaculo moysi. in archa testamenti. in canelabro in propiciatorio. in templo. in throno Salomonis. i. ostio in domo Salomonis. et in multis alijs. Sicut in visis et imaginat̄ inuenit̄ figurata vt ē rubo moysi Exo. iij. sedes saphirina sup̄ firmamentū Dzee. iij. mōs de q̄ p̄ciosus lapis ē abci⁹ sus sine m̄tibz Dan. ij. in arboꝝe tāgēte celū Dan. iij. i. porta clausa Eze. xliij. i. vellere gede.

De pphetizatione fo. lxx

Judicū vi. in fonte paruo q̄ creuit in fluuiū maximū Hester. ii. in porta tēpli speciosa Act. x. in muliere amicta sole apocal. xij. Sistr z in iugatis rebecca rachele in iudith vidua z in hester iugata. in Sara sterili z in elysabet matre Joānis baptiste. Ex his oibz sufficiēter manifestū ē. q̄ beatissima virgo in creatis factis visis z iugatis est multipl̄ figurata

¶ De pphetizatione

¶ Post hoc videt̄ q̄ hec fuerit pphetizata ysa. iij. Egrediet̄ s̄ga de radice yesse. Glo. s̄go maria. vel alia glo. virgā z flore iudei xpm suū interpretant. qz in virga regnātis potētia. in flore pulcritudo. nos vero p virgā mariam intelligimus cui nullus frutex peccati adhe- sit. Vel alia glo. Egrediet̄ virga. z pphetizat de natiuitate vt tota ec- clesia cantat. virgo dei genitrix virga est. flos filius eius. Itē Nume- ri. xliij. Dicitur stella ex iacob. Item ysa. iij. fructus terre sublimis Glo. virginis marie. Itē ysa. viij. accessi ad pphetissam. Glo. s̄ginē mariam. Ex his patz q̄ natiuitas beate virginis est multipliciter p- pphetizata.

¶ De annūciatōne

¶ Post hec pbat̄ q̄ fuerit annūciata hoc mō. Iohes fuit annun- ciat̄ z alij sc̄i minores vt ysaac z Sampson. igit̄ z btissima s̄go de- buit annūciari. ¶ Itē appropinquate lucifero annūciat̄ auroza. sed 2 iohes fuit lucifer z fuit annūciatus. btissima aut̄ s̄go auroza. igitur potius debuit annūciari. ¶ Itē laborantibz maxime debuit annūcia- ri or̄ auroze. iuxta illud Gen. dimitte me iā em̄ ascēdit auroza. igit̄ nobis debuit maxime annūciari ortus surgētis auroze q̄ qm̄ surre- pit nos secū surgere fecit z ad surgendū excitauit. ¶ Itē Dam. Joa- 4 chinqz honestā z laude dignā Annam in matrimoniu duxit. Sed quēadmodū venter anne sterilis existens p votū z repromissionem peperit Samuelē. ita z hec p pces z repromissiones a deo affert geni- tricem vt in hoc a nullo illustriū vincat̄. Ecce expresse patz q̄ beata virgo fuit annūciata

¶ De ceptōe marie

¶ Post hec pbat̄ q̄ erat miracule cepta. qz si a nullo illustrium vincit̄ z minus illustres sunt miraculose cepti. igit̄ z ipa. ¶ Itē dt̄ 2 Damalce. q̄ p pces z repromissiones fuit nata. igitur supernaturali. ¶ Itē signatū pfectius est signo s̄ figure beatissime virginis fiebat̄ 3 diuina volūtate p se operante z non humana. igit̄ beata virgo exiit in esse nature superiori agente tra inferiorē. Igit̄ supnaturalis fuit eius ceptio.

¶ De sanctificatōne

¶ Post h̄ pbat̄ q̄ fuerit in vtero sanctificata hoc mō ¶ Ecclesia ce- 1 lebrando festinat eius natiuitatē. q̄ fuit sancta qm̄ fuit nata. igit̄ fuit sanctificata in vtero. ¶ Itē iohes fuit sanctificat̄ in vtero. igit̄ z bea- 2 ta s̄go. p̄ma patz Luce. p̄. Et sp̄scō replebit̄ adhuc in vtero m̄ris sue. ¶ Itē Hieremias fuit sanctificat̄ in vtero. igit̄ z btissima s̄go. 3

Rō p̄.

Rō p̄.

D

Rō p̄.

De prescitu mortis Ma. Iso. lxx

misericiā appellatus est amicus dei. Sed hec dona excellentissime fuerunt in beata vrgine. Si em̄ dilexit dñs abraam ppter fidē qua credidit de vetula ⁊ vetulo filium nasciturū. vel qua credidit filium moriturū ⁊ resurrecturū. multo fortius diligebat beatā vrginem propter fidem qua credidit se virginem deum pariturā ⁊ virginem permanenturā. ¶ Itē si dilexit moysen ppter mansuetudinē ⁊ hanc dilexit. quia est virgo singularis inter om̄es mitis. ¶ Item si dilexit Dauid ppter humilitatē hanc etiam dilexit. quia vt dicit Augusti. nunq̄ exaltata sup choros angeloz fuisset nisi fuisset humilima omniū hominū. ¶ Item si dilexit iohannē ppter vrginitatē ⁊ ecce plus iohāne hāc. hec em̄ vrgo vrginū. hoc aut iohānes nō fuit. ¶ Itē si mariā marthā lazarū ppter hospitalitatē dilexit. hec ipm̄ in vtero suo hospitauit. carne vestiuit. lacte cibauit. hoc martha nō fecit. ¶ Itē si nicolaū ppter misericordiā dilexit. ⁊ hanc qz regina misericordie. Ex his oibz manifestū est qd oēs speciales gr̄e quas circa ouersatōes aliorum sanctorū est repire in maria gratiosissima vrgine superat ⁊ eminentē manifeste.

¶ De prescitu mortis marie

¶ Post hec de gratijs specialibz circa mortē q̄ vident eē quinque sunt qz. scz mortem p̄scire. moriturā inuitare. mori sine dolore. statim euolare. in aia ⁊ corpore statim resurgere.

¶ Ad p̄mū scz qd mortē suā p̄scuerit videt a minori. de scō martino legit ⁊ cantat. b̄tus martin⁹ lōge an̄ obitū suū p̄scuit. ¶ Itē b̄tus Petrus sciuit qd breuis eēt dispositio tabernaculi sui. ¶ Itē iohānes sciuit supuenisse diē mortis sue. Lū igit oēs isti p̄scuerūt diē mortis sue. q̄ ⁊ b̄ta vrgo oim̄ alioz dñā p̄scuit. ¶ Itē puerbioz. xij. Sp̄s qd differt affligit aiam. Si igit ip̄s p̄scitū ⁊ determinatū ⁊ p̄scia pene auferēde letificat. ⁊ incertitudo anxietatē generat. q̄ ad breuitudinē vie p̄tinet p̄scire mortē determinate. Sic igit patz qd b̄tissima vrgo habuit p̄mā grām q̄ circūstat mortē. ¶ Itē ad h̄ idē. ois hō mortē suā vellet p̄scire libēter. q̄ ⁊ ip̄a. S̄z quicqd̄ voluit scire fuit ei reuelatū nisi aliq̄ rō h̄ ip̄ediret. s̄z illd̄ nulla rō ip̄ediuit. q̄ ei reuelauit. ¶ Itē q̄ rō q̄re aliquibz reuelat. aliquibz nō. Si dignitas ⁊ ip̄a dignissima. Si charitas ⁊ ip̄a charissima. Si desiderii. iuxta illd̄ Dan. q̄ fuit vir desiderioz. ⁊ ip̄a cupiebat summe dissoluit ⁊ eē cū xpo. Quicūqz igit cā assignari p̄t in b̄tissima vrgine excellentior fuit q̄ i alijs. q̄ sibi pot̄ debuit reuelari q̄ alijs. ¶ Itē inter p̄scire transitū ⁊ opari. ⁊ inter nec p̄scire nec opari mediū ē p̄scire ⁊ nō opari. p̄mū uenit xpo. scdm̄ alijs viatoribz. q̄ mediū uenit b̄tissime vrgini q̄ h̄z statū mediū.

¶ Post hec de inuitatōe ⁊ reductōe. ¶ Qd̄ aut dñs inuitatā matrem suam reduxerit videtur p̄ locum a minori. qz dñs

Proba^o p̄

Quinqz sunt
mortis gr̄e.

Rō p̄

4.

6.

7.

Rō p̄

De sanctificatione.

4 **P**rima pars Hieremie. Prius q̄ te formare in utero noui te et anteq̄
exires de vulua sanctificaui te. ¶ Itē oīs sanctificatus in utero ordi
nat ad sanctū in utero. igit̄ qd̄ imediatiozē et p̄pinq̄uiozē relatōez
h̄z ad sanctū in utero illud potissimū d̄z sanctificari in utero. s̄ nō
potuit imediatiozē eē rela° ei⁹ qd̄ vniebat̄ s̄bo ad aliqd̄ aliud q̄ ad il
5 lud vñ sumebat̄ illud sanctū qd̄ vniebat̄. s̄ potissimū fuit br̄a s̄go.
¶ ḡ potissimū fuit et debuit in utero sanctificari. ¶ Itē Hieremias fu
6 it in utero sanctificatus p̄pter expressiozē p̄phetiā de sancto in ute
ro. ¶ Itē iohānes fuit in utero sanctificatus p̄pter digiti demōstra
7 tiōē. ḡ multo fortius br̄issima s̄go p̄pter ipius p̄ceptōem et gene
ratōem. ¶ Itē d̄r Anselmus. Ea puritate beata s̄go h̄tebat̄ q̄ maior
sub celo nequit̄ intelligi. s̄ puritas dei hominis est pctm̄ originale
nec habere nec vn̄q̄ habuisse. Maior quidē post illā est originale ha
buisse sed statim et ab illo oīno mūdātū esse. ḡ br̄a s̄go debuit qd̄ in
originali p̄cipi sed statim ab illo mūdari. ḡ debuit in utero sanctifi
cari. ¶ Itē Augusti. Ego p̄nto q̄ copiosior sanctificatōis benedictio
in ipam descendit q̄ nō t̄m̄ ipius sanctificaret̄ ortū. sed etiā vitā. dein
ceps ab oī pctō custodiret̄ imūnē qd̄ nemini alteri in natis mulierz
credid̄ esse donatū rē. vt supra. Ex vltima autoritate manifestū est q̄
br̄issima s̄go in utero sanctificata fuit. Quāt eius sanctificatio oēs
excellit. in hoc notat̄ q̄ alij post talē sanctificatōem ad minus venia
liter peccauerūt. vñ d̄r de iohāne. Antra deserti rē. ipa aut̄ ita sanctifi
cata fuit q̄ peccare nō potuit vt infra inter p̄uilegia patebit. Sic ḡ
manifestū est q̄liter br̄issima s̄go fuit p̄figurata et p̄phetata annūcia
ta miraculose p̄cepta et in utero sanctificata. et sic p̄stat eā oēs sp̄ales
gr̄as habuisse q̄s p̄tingit̄ ortū s̄ctōz decorare. ¶ De gr̄ijs sp̄alibz
¶ Post hoc videndū est de sp̄alibz gratijs que circūstant puer
fationem. Que sp̄alitas gratie innuit̄ quotiens aliquis sanctorū
sp̄cialiter a deo diligit̄ vel amicus dei appellatur. verbi gr̄a. in veter
ri testamento d̄r d̄ns sp̄cialiter amare abraam et hoc p̄pter fidem.
iuxta illud Gen. xx. Credidit̄ abraam deo et reputatū est illi ad iusti
ciam et amicus dei appellatus est. Sic em̄ deus loquebat̄ cum eo.
¶ **Abraam** Item moyses p̄pter mansuetudinē. q̄ mitissim⁹ fuit hominū q̄ fue
runt in terra amicus dei appellatus est cū quo loquebat̄ facie ad fa
ciem sicut solet hō loq̄ amico suo Numeri. xij. Item David p̄pter
humilitatē. inuenit̄ em̄ virum s̄m̄ cor suum d̄ns. Item in nouo te
¶ **Moyles** stamento iohānes euāgelista p̄pter virginitatē quem sp̄ciali p̄rero
gatiua sp̄ciali dilectōne fecerat dignū. erat em̄ discipulus quem spe
cialiter diligebat̄ iesus. Item legit̄ in eodem iohāne q̄ d̄ns dilige
bat̄ Mariam et marthā et lazari. et p̄stat q̄ hoc fuit p̄pter hospita
litatē p̄ quam ipi et alij quidam placuerūt deo. Itē Nicolaus p̄pter

Excellētia san
ctificatōis ma.

Abraam

Moyles

David

Joānes euāg.

Nicolaus

De prescitu mortis Ma. Iso. lxx

misericiā appellatus est amicus dei. Sed hec dona excellentissime fuerunt in beata vrgine. Si em̄ dilexit dñs abraam ppter fidē qua credidit de vetula ⁊ vetulo filium nasciturū. vel qua credidit filium moriturū ⁊ resurrecturū. multo fortius diligebat beatā vrginem propter fidem qua credidit se virginem deum pariturā ⁊ virginem permanenturā. ¶ Itē si dilexit moysen ppter mansuetudinē ⁊ hanc dilexit. quia est virgo singularis inter om̄es mitis. ¶ Item si dilexit Dauid ppter humilitatē hanc etiam dilexit. quia vt dicit Augusti. nunq̄ exaltata sup choros angeloz fuisset nisi fuisset humilima omniū hominū. ¶ Item si dilexit iohannē ppter vrginitatē ⁊ ecce plus iohāne hāc. hec em̄ vrgo vrginū. hoc aut iohānes nō fuit. ¶ Itē si mariā marthā lazarū ppter hospitalitatē dilexit. hec ipm̄ in vtero suo hospitauit. carne vestiuit. lacte cibauit. hoc martha nō fecit. ¶ Itē si nicolaū ppter misericordiā dilexit. ⁊ hanc qz regina misericordie. Ex his oibz manifestū est qd oēs speciales gr̄e quas circa ouersatōes aliorum sanctorū est repire in maria gratiosissima vrgine superat ⁊ eminentē manifeste.

¶ De prescitu mortis marie

¶ Post hec de gratijs specialibz circa mortē q̄ vident eē quinque sunt qz. scz mortem p̄scire. moriturā inuitare. mori sine dolore. statim euolare. in aia ⁊ corpore statim resurgere.

¶ Ad p̄mū scz qd mortē suā p̄scuerit videt a minori. de scō martino legit ⁊ cantat. b̄tus martin⁹ lōge an̄ obitū suū p̄scuit. ¶ Itē b̄tus Petrus sciuit qd breuis eēt dispositio tabernaculi sui. ¶ Itē iohānes sciuit supuenisse diē mortis sue. Lū igit oēs isti p̄scuerūt diē mortis sue. q̄ ⁊ b̄ta vrgo oim̄ alioz dñā p̄scuit. ¶ Itē puerbioz. xij. Sp̄s qd differt affligit aiam. Si igit ip̄s p̄scitū ⁊ determinatū ⁊ p̄scia pene auferēde letificat. ⁊ incertitudo anxietatē generat. q̄ ad breuitudinē vie p̄tinet p̄scire mortē determinate. Sic igit patz qd b̄tissima vrgo habuit p̄mā grām q̄ circūstat mortē. ¶ Itē ad h̄ idē. ois hō mortē suā vellet p̄scire libēter. q̄ ⁊ ip̄a. S̄z quicqd̄ voluit scire fuit ei reuelatū nisi aliq̄ rō h̄ ip̄ediret. s̄z illd̄ nulla rō ip̄ediuit. q̄ ei reuelauit. ¶ Itē q̄ rō q̄re aliquibz reuelat. aliquibz nō. Si dignitas ⁊ ip̄a dignissima. Si charitas ⁊ ip̄a charissima. Si desiderii. iuxta illd̄ Dan. q̄ fuit vir desiderioz. ⁊ ip̄a cupiebat summe dissoluit ⁊ eē cū xpo. Quicqz igit cā assignari p̄t in b̄tissima vrgine excellentior fuit q̄ i alijs. q̄ sibi pot̄ debuit reuelari q̄ alijs. ¶ Itē inter p̄scire transitū ⁊ opari. ⁊ inter nec p̄scire nec opari mediū ē p̄scire ⁊ nō opari. p̄mū uenit xpo. scdm̄ alijs viatoribz. q̄ mediū uenit b̄tissime vrgini q̄ h̄z statū mediū.

¶ Post hec de inuitatōe ⁊ reductōe. ¶ Qd̄ aut dñs inuitatā matrem suam reduxerit videtur p̄ locum a minori. qz dñs

Proba^o p̄

Quinqz sunt
mortis gr̄e.

Rō p̄

4.

6.

7.

Rō p̄

De sanctificatione.

4 **P**rima pars Hieremie. Prius q̄ te formare in utero noui te et anteq̄
exires de vulua sanctificaui te. ¶ Itē oīs sanctificatus in utero ordi
nat ad sanctū in utero. igit̄ qd̄ imediatiozē et p̄pinq̄uiozē relatōez
h̄z ad sanctū in utero illud potissimū d̄z sanctificari in utero. s̄ nō
potuit imediatiozē eē rela^o ei^o qd̄ vniebat s̄bo ad aliqd̄ aliū q̄ ad il
5 lud vñ sumebat illud sanctū qd̄ vniebat. s̄ potissimū fuit br̄a s̄go.
¶ ḡ potissimū fuit et debuit in utero sanctificari. ¶ Itē Hieremias fu
6 it in utero sanctificatus p̄pter expressiozē p̄phetiā de sancto in ute
ro. ¶ Itē iohānes fuit in utero sanctificatus p̄pter digiti demōstra
7 tiōē. ḡ multo fortius br̄issima s̄go p̄pter ipius p̄ceptōem et gene
ratōem. ¶ Itē d̄r Anselmus. Ea puritate beata s̄go h̄tebat q̄ maior
sub celo nequit intelligi. s̄ puritas dei hominis est pctm̄ originale
nec habere nec vn̄q̄ habuisse. Maior quidē post illā est originale ha
buisse sed statim et ab illo oīno mūdātū esse. ḡ br̄a s̄go debuit qd̄ in
originali p̄cipi sed statim ab illo mūdari. ḡ debuit in utero sanctifi
cari. ¶ Itē Augusti. Ego p̄nto q̄ copiosior sanctificatōis benedictio
in ipam descendit q̄ nō t̄m̄ ipius sanctificaret ortū. sed etiā vitā. dein
ceps ab oī pctō custodiret imūnē qd̄ nemini alteri in natis mulierz
credid̄ esse donatū et. vt supra. Ex vltima autoritate manifestū est q̄
br̄issima s̄go in utero sanctificata fuit. Quāt eius sanctificatio oēs
excellit. in hoc notat q̄ alij post talē sanctificatōem ad minus venia
liter peccauerūt. vñ d̄r de iohāne. Antra deserti et. ipa aut̄ ita sanctifi
cata fuit q̄ peccare nō potuit vt infra inter p̄uilegia patebit. Sic ḡ
manifestū est q̄liter br̄issima s̄go fuit p̄figurata et p̄phetata annūcia
ta miraculose p̄cepta et in utero sanctificata. et sic p̄stat eā oēs sp̄ales
gr̄as habuisse q̄s p̄tingit ortū s̄ctōz decorare. ¶ De gr̄is sp̄alibz
¶ Post hoc videndū est de sp̄alibz gratijs que circūstant puer
fationem. Que sp̄alitas gratie innuit quotiens aliquis sanctorū
sp̄cialiter a deo diligit vel amicus dei appellatur. verbi gr̄a. in veter
ri testamento d̄r d̄ns sp̄cialiter amare abraam et hoc p̄pter fidem.
iuxta illud Gen. xx. Credidit abraam deo et reputatū est illi ad iusti
ciam et amicus dei appellatus est. Sic em̄ deus loquebat̄ cum eo.
¶ **Abraam** Item moyses p̄pter mansuetudinē. q̄ mitissim^o fuit hominū q̄ fue
runt in terra amicus dei appellatus est cū quo loquebat̄ facie ad fa
ciem sicut solet hō loq̄ amico suo Numeri. xij. Item David p̄pter
humilitatē. inuenit em̄ virum s̄m̄ cor suum d̄ns. Item in nouo te
¶ **Moyles** stamento iohānes euāgelista p̄pter virginitatē quem sp̄ciali p̄rero
gatiua sp̄ciali dilectōne fecerat dignū. erat em̄ discipulus quem spe
cialiter diligebat iesus. Item legit̄ in eodem iohāne q̄ d̄ns dilige
bat Mariam et marthā et lazari. et p̄stat q̄ hoc fuit p̄pter hospita
litatē p̄ quam ipi et alij quidam placuerūt deo. Itē Nicolaus p̄pter

Excellētia san
ctificatōis ma.

Abraam

Moyles

David

Joānes euāg.

Nicolaus

De prescitu mortis Ma. Iso. lxx

misericiā appellatus est amicus dei. Sed hec dona excellentissime fuerunt in beata vrgine. Si em̄ dilexit dñs abraam ppter fidē qua credidit de vetula et vetulo filium nasciturū. vel qua credidit filium moriturū et resurrecturū. multo fortius diligebat beatā vrginem propter fidem qua credidit se virginem deum pariturā et virginem permanenturā. ¶ Itē si dilexit moysen ppter mansuetudinē et hanc dilexit. quia est virgo singularis inter om̄es mitis. ¶ Item si dilexit Dauid ppter humilitatē hanc etiam dilexit. quia vt dicit Augusti. nunq̄ exaltata sup choros angeloz fuisset nisi fuisset humilima omniū hominū. ¶ Item si dilexit iohannē ppter vrginitatē et ecce plus iohāne hāc. hec em̄ vrgo vrginū. hoc aut iohānes nō fuit. ¶ Itē si mariā marthā lazarū ppter hospitalitatē dilexit. hec ipm̄ in vtero suo hospitauit. carne vestiuit. lacte cibauit. hoc martha nō fecit. ¶ Itē si nicolaū ppter misericordiā dilexit. et hanc qz regina misericordie. Ex his oibz manifestū est qd oēs speciales gr̄e quas circa ouersatōes aliorum sanctorū est repire in maria gratiosissima vrgine superat et eminet manifeste.

¶ De prescitu mortis marie

¶ Post hec de gratijs specialibz circa mortē q̄ vident eē quinque sunt: Quinqz sunt: qz scz mortem p̄scire. moriturā inuitare. mori sine dolore. statim euolare. in aia et corpore statim resurgere. Mortis gr̄e.

¶ Ad p̄mū scz qd mortē suā p̄scuerit videt a minori. de scō martino legi et cantat. b̄tus martin⁹ lōge an̄ obitū suū p̄scuit. ¶ Itē b̄tus Petrus sciuit qd breuis eēt dispositio tabernaculi sui. ¶ Itē iohānes sciuit supuenisse diē mortis sue. Lū igit̄ oēs isti p̄scuerūt diē mortis sue. q̄ et b̄ta vrgo oim̄ alioz dñā p̄scuit. ¶ Itē puerbioz. xij. Spes q̄ differit affligit aiam. Si igit̄ ip̄s p̄scitū et determinatū et p̄scia pene auferēde letificat. et incertitudo anxietatē generat. q̄ ad breuitudinē vie p̄tinet p̄scire mortē determinate. Sic igit̄ patz qd b̄tissima vrgo habuit p̄mā grām q̄ circūstat mortē. ¶ Itē ad h̄ idē. ois hō mortē suā vellet p̄scire libēter. q̄ et ip̄a. S3 quicqd̄ voluit scire fuit ei reuelatū nisi aliq̄ rō h̄ ip̄ediret. s3 illd̄ nulla rō ip̄ediuit. q̄ ei reuelauit. ¶ Itē q̄ rō q̄re aliquibz reuelat. aliquibz nō. Si dignitas et ip̄a dignissima. Si charitas et ip̄a charissima. Si desiderii. iuxta illd̄ Dan. q̄ fuit vir desiderioz. et ip̄a cupiebat summe dissoluit et eē cū xpo. Quicūqz igit̄ eā assignari p̄t in b̄tissima vrgine excellentior fuit q̄ i alijs. q̄ sibi pot̄ debuit reuelari q̄ alijs. ¶ Itē inter p̄scire transitū et opari. et inter nec p̄scire nec opari mediū e p̄scire et nō opari. p̄mū uenit xpo. scdm̄ alijs viatoribz. q̄ mediū uenit b̄tissime vrgini q̄ h3 statū mediū.

¶ Post hec de inuitatōe et reductōe. ¶ Qd̄ aut̄ dñs inuitatā matrem suam reduxerit videtur p̄ locum a minori. qz dñs

De sanctificatione.

4 **P**rima pars Hieremie. Prius q̄ te formare in utero noui te et anteq̄
exires de vulua sanctificaui te. ¶ Itē oīs sanctificatus in utero ordi
nat ad sanctū in utero. igit̄ qd̄ imediatiozē et p̄pinq̄uiozē relatōez
h̄z ad sanctū in utero illud potissimū d̄z sanctificari in utero. s̄ nō
potuit imediatiozē eē rela^o ei^o qd̄ vniebat s̄bo ad aliqd̄ aliū q̄ ad il
5 lud vñ sumebat illud sanctū qd̄ vniebat. s̄ potissimū fuit br̄a s̄go.
6 ¶ Itē Hieremias fuit in utero sanctificatus p̄pter expressiozē p̄phetiā de sancto in ute
ro. ¶ Itē iohānes fuit in utero sanctificatus p̄pter digiti demōstra
7 tiōē. s̄ multo fortius br̄issima s̄go p̄pter ipius p̄ceptōem et gene
ratōem. ¶ Itē d̄r Anselmus. Ea puritate beata s̄go h̄tebat q̄ maior
sub celo nequit intelligi. s̄ puritas dei hominis est pctm̄ originale
nec habere nec vn̄q̄ habuisse. Maior quidē post illā est originale ha
buisse sed statim et ab illo oīno mūdātū esse. s̄ br̄a s̄go debuit qd̄ in
originali p̄cipi sed statim ab illo mūdari. s̄ debuit in utero sanctifi
cari. ¶ Itē Augusti. Ego p̄nto q̄ copiosior sanctificatōis benedictio
in ipam descendit q̄ nō t̄m̄ ipius sanctificaret ortū. sed etiā vitā. dein
ceps ab oī pctō custodiret imūnē qd̄ nemini alteri in natis mulierz
credid̄ esse donatū et. vt supra. Ex vltima autoritate manifestū est q̄
br̄issima s̄go in utero sanctificata fuit. Quāt eius sanctificatio oēs
excellit. in hoc notat q̄ alij post talē sanctificatōem ad minus venia
liter peccauerūt. vñ d̄r de iohāne. Antra deserti et. ipa aut̄ ita sanctifi
cata fuit q̄ peccare nō potuit vt infra inter p̄uilegia patebit. Sic s̄
manifestū est q̄liter br̄issima s̄go fuit p̄figurata et p̄phetata annūcia
ta miraculose p̄cepta et in utero sanctificata. et sic p̄stat eā oēs sp̄ales
gr̄as habuisse q̄s p̄tingit ortū sc̄toz̄ decorare. ¶ De gr̄ijs sp̄alibz̄
¶ Post hoc videndū est de sp̄ialibz̄ gratijs que circūstant puer
fationem. Que sp̄ialitas gratie innuit quotiens aliquis sanctorū
sp̄ialiter a deo diligit̄ vel amicus dei appellatur. verbi gr̄a. in veter
ri testamento d̄r d̄ns sp̄ialiter amare abraam et hoc p̄pter fidem.
iuxta illud Gen. xx. Credidit abraam deo et reputatū est illi ad iusti
ciam et amicus dei appellatus est. Sic em̄ deus loquebat̄ cum eo.
¶ **Abraam** Item moyses p̄pter mansuetudinē. q̄ mitissim^o fuit hominū q̄ fue
runt in terra amicus dei appellatus est cū quo loquebat̄ facie ad fa
ciem sicut solet hō loq̄ amico suo Numeri. xij. Item David p̄pter
humilitatē. inuenit em̄ virum s̄m̄ cor suum d̄ns. Item in nouo te
¶ **Moyles** stamento iohānes euāgelista p̄pter virginitatē quem sp̄iali p̄rero
gatiua sp̄iali dilectōne fecerat dignū. erat em̄ discipulus quem sp̄
cialiter diligebat iesus. Item legit̄ in eodem iohāne q̄ d̄ns dilige
bat Mariam et marthā et lazari. et p̄stat q̄ hoc fuit p̄pter hospita
litatē p̄ quam ipi et alij quidam placuerūt deo. Itē Nicolaus p̄pter

Excellētia san
ctificatōis ma.

Abraam

Moyles

David

Joānes euāg.

Nicolaus

De prescitu mortis Ma. Iso. lxx

misericiā appellatus est amicus dei. Sed hec dona excellentissime fuerunt in beata vrgine. Si em̄ dilexit dñs abraam ppter fidē qua credidit de vetula ⁊ vetulo filium nasciturū. vel qua credidit filium moriturū ⁊ resurrecturū. multo fortius diligebat beatā vrginem propter fidem qua credidit se virginem deum pariturā ⁊ virginem permanenturā. ¶ Itē si dilexit moysen ppter mansuetudinē ⁊ hanc dilexit. quia est virgo singularis inter om̄es mitis. ¶ Item si dilexit Dauid ppter humilitatē hanc etiam dilexit. quia vt dicit Augusti. nunq̄ exaltata sup choros angeloz fuisset nisi fuisset humilima omniū hominū. ¶ Item si dilexit iohannē ppter vrginitatē ⁊ ecce plus iohāne hāc. hec em̄ vrgo vrginū. hoc aut iohānes nō fuit. ¶ Itē si mariā marthā lazarū ppter hospitalitatē dilexit. hec ipm̄ in vtero suo hospitauit. carne vestiuit. lacte cibauit. hoc martha nō fecit. ¶ Itē si nicolaū ppter misericordiā dilexit. ⁊ hanc qz regina misericordie. Ex his oibz manifestū est qd oēs speciales gr̄e quas circa ouersatōes aliorum sanctorū est repire in maria gratiosissima vrgine superat ⁊ eminentē manifeste.

¶ De prescitu mortis marie

¶ Post hec de gratijs specialibz circa mortē q̄ vident eē quinque sunt qz. scz mortem p̄scire. moriturā inuitare. mori sine dolore. statim euolare. in aia ⁊ corpore statim resurgere.

¶ Ad p̄mū scz qd mortē suā p̄scuerit videt a minori. de scō martino legit ⁊ cantat. b̄tus martin⁹ lōge añ obitū suū p̄scuit. ¶ Itē b̄tus Petrus sciuit qd breuis eēt dispositio tabernaculi sui. ¶ Itē iohānes sciuit supuenisse diē mortis sue. Lū igit oēs isti p̄scuerūt diē mortis sue. q̄ ⁊ b̄ta vrgo oim̄ alioz dñā p̄scuit. ¶ Itē puerbioz. xij. Spes q̄ differit affligit aiam. Si igit ip̄s p̄scitū ⁊ determinatū ⁊ p̄scia pene auferēde letificat. ⁊ incertitudo anxietatē generat. q̄ ad breuitudinē vie p̄tinet p̄scire mortē determinate. Sic igit patz qd b̄tissima vrgo habuit p̄mā grām q̄ circūstat mortē. ¶ Itē ad h̄ idē. ois hō mortē suā vellet p̄scire libēter. q̄ ⁊ ip̄a. Sz quicqd̄ voluit scire fuit ei reuelatū nisi aliq̄ rō h̄ ip̄ediret. sz illd̄ nulla rō ip̄ediuit. q̄ ei reuelauit. ¶ Itē q̄ rō q̄re aliquibz reuelat. aliqbz nō. Si dignitas ⁊ ip̄a dignissima. Si charitas ⁊ ip̄a charissima. Si desiderii. iuxta illd̄ Dan. q̄ fuit vir desiderioz. ⁊ ip̄a cupiebat summe dissoluit ⁊ eē cū xpo. Quicūqz igit cā assignari p̄t in b̄tissima vrgine excellentior fuit q̄ i alijs. q̄ sibi pot̄ debuit reuelari q̄ alijs. ¶ Itē inter p̄scire transitū ⁊ opari. ⁊ inter nec p̄scire nec opari mediū ē p̄scire ⁊ nō opari. p̄mū uenit xpo. scdm̄ alijs viatoribz. q̄ mediū uenit b̄tissime vrgini q̄ h̄z statū mediū.

¶ Post hec de inuitatōe ⁊ reductōe. ¶ Qd̄ aut dñs inuitatā matrem suam reduxerit videtur p̄ locum a minori. qz dñs

Proba^o p̄

Quinqz sunt
mortis gr̄e.

Rō p̄

4.

5.

6.

7.

Rō p̄

De dolore mortis

apparuit charo suo iohāni et dixit Dilecte mi veni. si hoc fecerit xps
Johāni ergo potius matri. Itē si iohāni qz charus. igitur poti⁹ ma-
2 tri q̄ in infinitū charior fuit. ¶ Itē dicit in principio. ij. Reg. vi. qz David
deduxit archā in suā domū etc. Item q̄liter luserit an̄ archā etc. igitur
3. xps matrē suā specialit̄ deduxit. ¶ Item opus misericordiaz potissime debuit crequijs ma-
tris interesse et eā sepulture cōmendare. Sz ipius sepelire fuit in celo
sup oēs choros angeloz assumi. igitur debuit hoc fili⁹ in p̄sona p̄pa
et corporali p̄sentia facere ¶ De mortis dolore

Rō p^a **Q** Post hoc de ipius morte si fuerit sine dolore. ¶ Et videt̄ pri-
mo qz nō. Ita em̄ se hz mors ad mortē sicut vita ad vitā. Sz
vita dñe nostre inter oēs vitas similima fuit vite dñi nostri iesu xpi
2. igitur mors mortis. Sz illa dolorissima. igitur et illa. ¶ Itē ratio assignat q̄
re mors dñi fuit dolorissima siue asprima. dicit em̄ vt oportet. qz vbi e
nobilit̄ naturaz diunctio et ibi maior est delectatio. Sz in quoz cō-
iunctione maior est delectatio in illoz separatōne maior est dolor. vñ
cū aīa xpi nobilissima fuerit diuncta nobilissimo corpi. et in illoz cō-
iunctione maxima fuit delectatio. et in separatōne maximus fuit dolor
Un̄ hiere. O vos oēs q̄ trāstis p̄ viā etc. Sed eadē cā fuit in beatif-
sima h̄gine sc̄do loco in summo. igitur in ipius morte maximus fuit
3. dolor post dolorem xpi. ¶ Itē inter quoz maior est pax. illoz dele-
ctabilior est cōmansio. sed in corpe beatissime virginis et in aīa sua
maxima pax fuit ad inuicem. qz spūs aduersus carnem nō cupiuit
nec ecouerso. igitur et delectabilior cōmansio. igitur et maximus in sepa-
Cōtra p^o tione dolor. ¶ In p̄trariū est qd̄ legit in p̄logo sup iohannē de io-
hāne qz facta oratōne positus est ad patres suos tā extraneus a do-
lore mortis qz a corruptōne carnis. Sed improporcionabiliter beata
virgo aliena fuit a corruptōne carnis. igitur iporcionabiliter plus
debet esse aliena a dolore mortis. ¶ Itē Damalce. Sed et ipa beata
2. beatay que sup naturam dñationū exaltata est. dolores quos effu-
git pariens hos in xpi passionis tempore sustinuit. a maternali cō-
passione viscerum laceratōem tolerās. et quem deum cognouit p̄ na-
tūitatē hunc vt maleficum vidit interfectum hinc ipa gladio cogi-
tatōnis lacerata. et hoc est tuam ipius aīam pertransibit gladius
Luce. ij. Ex hac aūtoritate infertur vbi dicit. nō iudicabit deus in id/
ipsum bis qz ille dolor reputatur ei gladius. igitur sicut post gladiū
nō est dolor. ita nec post istum gladiū debuit sustinere dolorem mortis
E 3. ¶ Itē ille gladius reputat̄ ei p̄ eq̄pollentiā p̄ martyrio. Sz post mar-
4 tyriū nō ē dolor mortis. igitur neqz post hūc gladiū q̄ eq̄poller̄ ei ¶ Itē
5 rōne huius doloris debet ei aureola martyry. igitur post hūc nō ē dolor
mortis. ¶ Itē moyses p̄pter abstractōnem spūs fm̄ actum a viribz

De prescitu mortis Ma. Iso. lxx

misericiā appellatus est amicus dei. Sed hec dona excellentissime fuerunt in beata vrgine. Si em̄ dilexit dñs abraam ppter fidē qua credidit de vetula ⁊ vetulo filium nasciturū. vel qua credidit filium moriturū ⁊ resurrecturū. multo fortius diligebat beatā vrginem propter fidem qua credidit se virginem deum pariturā ⁊ virginem permanenturā. ¶ Itē si dilexit moysen ppter mansuetudinē ⁊ hanc dilexit. quia est virgo singularis inter om̄es mitis. ¶ Item si dilexit Dauid ppter humilitatē hanc etiam dilexit. quia vt dicit Augusti. nunq̄ exaltata sup choros angeloz fuisset nisi fuisset humilima omniū hominū. ¶ Item si dilexit iohannē ppter vrginitatē ⁊ ecce plus iohāne hāc. hec em̄ vrgo vrginū. hoc aut iohānes nō fuit. ¶ Itē si mariā marthā lazarū ppter hospitalitatē dilexit. hec ipm̄ in vtero suo hospitauit. carne vestiuit. lacte cibauit. hoc martha nō fecit. ¶ Itē si nicolaū ppter misericordiā dilexit. ⁊ hanc qz regina misericordie. Ex his oibz manifestū est qd oēs speciales gr̄e quas circa ouersatōes aliorum sanctorū est repire in maria gratiosissima vrgine superat ⁊ eminentē manifeste.

¶ De prescitu mortis marie

¶ Post hec de gratijs specialibz circa mortē q̄ vident eē quinque sunt qz. scz mortem p̄scire. moriturā inuitare. mori sine dolore. statim euolare. in aia ⁊ corpore statim resurgere.

¶ Ad p̄mū scz qd mortē suā p̄scuerit videt a minori. de scō martino legit ⁊ cantat. b̄tus martin⁹ lōge an̄ obitū suū p̄scuit. ¶ Itē b̄tus Petrus sciuit qd breuis eēt dispositio tabernaculi sui. ¶ Itē iohānes sciuit supuenisse diē mortis sue. Lū igit oēs isti p̄scuerūt diē mortis sue. q̄ ⁊ b̄ta vrgo oim̄ alioz dñā p̄scuit. ¶ Itē puerbioz. xij. Spes q̄ differit affligit aiam. Si igit ip̄s p̄scitū ⁊ determinatū ⁊ p̄scia pene auferēde letificat. ⁊ incertitudo anxietatē generat. q̄ ad breuitudinē vie p̄tinet p̄scire mortē determinate. Sic igit patz qd b̄tissima vrgo habuit p̄mā grām q̄ circūstat mortē. ¶ Itē ad h̄ idē. ois hō mortē suā vellet p̄scire libēter. q̄ ⁊ ip̄a. Sz quicqd̄ voluit scire fuit ei reuelatū nisi aliq̄ rō h̄ ip̄ediret. sz illd̄ nulla rō ip̄ediuit. q̄ ei reuelauit. ¶ Itē q̄ rō q̄re aliquibz reuelat. aliquibz nō. Si dignitas ⁊ ip̄a dignissima. Si charitas ⁊ ip̄a charissima. Si desiderii. iuxta illd̄ Dan. q̄ fuit vir desiderioz. ⁊ ip̄a cupiebat summe dissoluit ⁊ eē cū xpo. Quicūqz igit cā assignari p̄t in b̄tissima vrgine excellentior fuit q̄ i alijs. q̄ sibi pot̄ debuit reuelari q̄ alijs. ¶ Itē inter p̄scire transitū ⁊ opari. ⁊ inter nec p̄scire nec opari mediū ē p̄scire ⁊ nō opari. p̄mū uenit xpo. scdm̄ alijs viatoribz. q̄ mediū uenit b̄tissime vrgini q̄ h̄z statū mediū.

¶ Post hec de inuitatōe ⁊ reductōe. ¶ Qd̄ aut dñs inuitatā matrem suam reduxerit videtur p̄ locum a minori. qz dñs

Proba^o p̄

Quinqz sunt
mortis gr̄e.

Rō p̄

4.

5.

6.

7.

Rō p̄

De dolore mortis

apparuit charo suo iohāni et dixit Dilecte mi veni. si hoc fecerit xps
Johāni ergo potius matri. Itē si iohāni qz charus. igitur poti⁹ ma-
2 tri q̄ in infinitū charior fuit. ¶ Itē dicit in principio. ij. Reg. vi. qz David
deduxit archā in suā domū etc. Item q̄liter luserit an̄ archā etc. igitur
3. xps matrē suā specialit̄ deduxit. ¶ Item opus misericordiaz potissime debuit crequijs ma-
tris interesse et eā sepulture cōmendare. Sz ipius sepelire fuit in celo
sup oēs choros angeloz assumi. igitur debuit hoc fili⁹ in p̄sona p̄pa
et corporali p̄sentia facere ¶ De mortis dolore

Rō p^a **Q** Post hoc de ipius morte si fuerit sine dolore. ¶ Et videt̄ pri-
mo qz nō. Ita em̄ se hz mors ad mortē sicut vita ad vitā. Sz
vita dñe nostre inter oēs vitas similima fuit vite dñi nostri iesu xpi
2. igitur mors mortis. Sz illa dolorissima. igitur et illa. ¶ Itē ratio assignat q̄
re mors dñi fuit dolorissima siue asprima. dicit em̄ vt oportet. qz vbi e
nobilit̄ naturaz coniunctio et ibi maior est delectatio. Sz in quoz cō-
iunctione maior est delectatio in illoz separatōne maior est dolor. vñ
cū aīa xpi nobilissima fuerit coniuncta nobilissimo corpi. et in illoz cō-
iunctione maxima fuit delectatio. et in separatōne maximus fuit dolor
Un̄ hiere. O vos oēs q̄ trāsistis p̄ viā etc. Sed eadē cā fuit in beatif-
sima h̄gine sc̄do loco in summo. igitur in ipius morte maximus fuit
3. dolor post dolorem xpi. ¶ Itē inter quoz maior est pax. illoz dele-
ctabilior est cōmansio. sed in corpe beatissime virginis et in aīa sua
maxima pax fuit ad inuicem. qz spūs aduersus carnem nō cupiuit
nec ecouerso. igitur et delectabilior cōmansio. igitur et maximus in sepa-
Cōtra p^o tione dolor. ¶ In p̄trariū est qd̄ legit̄ in p̄logo sup iohannē de io-
hāne qz facta oratōne positus est ad patres suos tā extraneus a do-
lore mortis qz a corruptōne carnis. Sed improporcionabiliter beata
virgo aliena fuit a corruptōne carnis. igitur iporcionabiliter plus
debet esse aliena a dolore mortis. ¶ Itē Damalce. Sed et ipa beata
2. beatay que sup naturam dñationū exaltata est. dolores quos effu-
git pariens hos in xpi passionis tempore sustinuit. a maternali cō-
passione viscerum laceratōem tolerās. et quem deum cognouit p̄ na-
tūitatē hunc vt maleficum vidit interfectum hinc ipa gladio cogi-
tatōnis lacerata. et hoc est tuam ipius aīam pertransibit gladius
Luce. ij. Ex hac aūtoritate infertur vbi dicit̄. nō iudicabit deus in id/
ipsum bis qz ille dolor reputatur ei gladius. igitur sicut post gladiū
nō est dolor. ita nec post istum gladiū debuit sustinere dolorem mortis
E 3. ¶ Itē ille gladius reputat̄ ei p̄ eq̄pollentiā p̄ martyrio. Sz post mar-
4 tyriū nō ē dolor mortis. igitur neqz post hūc gladiū q̄ eq̄poller̄ ei ¶ Itē
5 rōne huius doloris debet ei aureola martyry. igitur post hūc nō ē dolor
mortis. ¶ Itē moyses p̄pter abstractōnem spūs fm̄ actum a viribz

De prescitu mortis Ma. Iso. lxx

misericiā appellatus est amicus dei. Sed hec dona excellentissime fuerunt in beata vrgine. Si em̄ dilexit dñs abraam ppter fidē qua credidit de vetula ⁊ vetulo filium nasciturū. vel qua credidit filium moriturū ⁊ resurrecturū. multo fortius diligebat beatā vrginem propter fidem qua credidit se virginem deum pariturā ⁊ virginem permanenturā. ¶ Itē si dilexit moysen ppter mansuetudinē ⁊ hanc dilexit. quia est virgo singularis inter om̄es mitis. ¶ Item si dilexit Dauid ppter humilitatē hanc etiam dilexit. quia vt dicit Augusti. nunq̄ exaltata sup choros angeloz fuisset nisi fuisset humilima omniū hominū. ¶ Item si dilexit iohannē ppter vrginitatē ⁊ ecce plus iohāne hāc. hec em̄ vrgo vrginū. hoc aut iohānes nō fuit. ¶ Itē si mariā marthā lazarū ppter hospitalitatē dilexit. hec ipm̄ in vtero suo hospitauit. carne vestiuit. lacte cibauit. hoc martha nō fecit. ¶ Itē si nicolaū ppter misericordiā dilexit. ⁊ hanc qz regina misericordie. Ex his oibz manifestū est qd oēs speciales gr̄e quas circa ouersatōes aliorum sanctorū est repire in maria gratiosissima vrgine superat ⁊ eminentē manifeste.

¶ De prescitu mortis marie

¶ Post hec de gratijs specialibz circa mortē q̄ vident eē quinque sunt qz. scz mortem p̄scire. moriturā inuitare. mori sine dolore. statim euolare. in aia ⁊ corpore statim resurgere.

¶ Ad p̄mū scz qd mortē suā p̄scuerit videt a minori. de scō martino legit ⁊ cantat. b̄tus martin⁹ lōge an̄ obitū suū p̄scuit. ¶ Itē b̄tus Petrus sciuit qd breuis eēt dispositio tabernaculi sui. ¶ Itē iohānes sciuit supuenisse diē mortis sue. Lū igit oēs isti p̄scuerūt diē mortis sue. q̄ ⁊ b̄ta vrgo oim̄ alioz dñā p̄scuit. ¶ Itē puerbioz. xij. Sp̄s qd differt affligit aiam. Si igit ip̄s p̄scitū ⁊ determinatū ⁊ p̄scia pene auferēde letificat. ⁊ incertitudo anxietatē generat. q̄ ad breuitudinē vie p̄tinet p̄scire mortē determinate. Sic igit patz qd b̄tissima vrgo habuit p̄mā grām q̄ circūstat mortē. ¶ Itē ad h̄ idē. ois hō mortē suā vellet p̄scire libēter. q̄ ⁊ ip̄a. S̄z quicqd̄ voluit scire fuit ei reuelatū nisi aliq̄ rō h̄ ip̄ediret. s̄z illd̄ nulla rō ip̄ediuit. q̄ ei reuelauit. ¶ Itē q̄ rō q̄re aliquibz reuelat. aliquibz nō. Si dignitas ⁊ ip̄a dignissima. Si charitas ⁊ ip̄a charissima. Si desiderii. iuxta illd̄ Dan. q̄ fuit vir desiderioz. ⁊ ip̄a cupiebat summe dissoluit ⁊ eē cū xpo. Quicūqz igit cā assignari p̄t in b̄tissima vrgine excellentior fuit q̄ i alijs. q̄ sibi pot̄ debuit reuelari q̄ alijs. ¶ Itē inter p̄scire transitū ⁊ opari. ⁊ inter nec p̄scire nec opari mediū ē p̄scire ⁊ nō opari. p̄mū uenit xpo. scdm̄ alijs viatoribz. q̄ mediū uenit b̄tissime vrgini q̄ h̄z statū mediū.

¶ Post hec de inuitatōe ⁊ reductōe. ¶ Qd̄ aut dñs inuitatā matrem suam reduxerit videtur p̄ locum a minori. qz dñs

Proba^o p̄

Quinqz sunt
mortis gr̄e.

Rō p̄

4.

5.

6.

7.

Rō p̄

De dolore mortis

apparuit charo suo iohāni et dixit Dilecte mi veni. si hoc fecerit xps
Johāni ergo potius matri. Itē si iohāni qz charus. igitur poti⁹ ma-
2 tri q̄ in infinitū charior fuit. ¶ Itē dicit in principio. ij. Reg. vi. qz David
deduxit archā in suā domū etc. Item q̄liter luserit an̄ archā etc. igitur
3. xps matrē suā specialit̄ deduxit. ¶ Item opus misericordiaz potissime debuit crequijs ma-
tris interesse et eā sepulture cōmendare. Sz ipius sepelire fuit in celo
sup oēs choros angeloz assumi. igitur debuit hoc fili⁹ in p̄sona p̄pa
et corporali p̄sentia facere ¶ De mortis dolore

Rō p^a **Q** Post hoc de ipius morte si fuerit sine dolore. ¶ Et videt̄ pri-
mo qz nō. Ita em̄ se hz mors ad mortē sicut vita ad vitā. Sz
vita dñe nostre inter oēs vitas similima fuit vite dñi nostri iesu xpi
2. igitur mors mortis. Sz illa dolorissima. igitur et illa. ¶ Itē ratio assignat q̄
re mors dñi fuit dolorissima siue asprima. dicit em̄ vt oportet. qz vbi e
nobilit̄ naturaz diunctio et ibi maior est delectatio. Sz in quoz cō-
iunctione maior est delectatio in illoz separatōne maior est dolor. vñ
cū aīa xpi nobilissima fuerit diuncta nobilissimo corpi. et in illoz cō-
iunctione maxima fuit delectatio. et in separatōne maximus fuit dolor
Un̄ hiere. O vos oēs q̄ trāsitis p̄ viā etc. Sed eadē cā fuit in beatif-
sima h̄gine sc̄do loco in summo. igitur in ipius morte maximus fuit
3. dolor post dolorem xpi. ¶ Itē inter quoz maior est pax. illoz dele-
ctabilior est cōmansio. sed in corpe beatissime virginis et in aīa sua
maxima pax fuit ad inuicem. qz spūs aduersus carnem nō cupiuit
nec ecouerso. igitur et delectabilior cōmansio. igitur et maximus in sepa-
Cōtra p^o tione dolor. ¶ In p̄trariū est qd̄ legit̄ in p̄logo sup iohannē de io-
hāne qz facta oratōne positus est ad patres suos tā extraneus a do-
lore mortis qz a corruptōne carnis. Sed improporcionabiliter beata
virgo aliena fuit a corruptōne carnis. igitur iporcionabiliter plus
debet esse aliena a dolore mortis. ¶ Itē Damalce. Sed et ipa beata
2. beatay que sup naturam dñationū exaltata est. dolores quos effu-
git pariens hos in xpi passionis tempore sustinuit. a maternali cō-
passione viscerum laceratōem tolerās. et quem deum cognouit p̄ na-
tūitatē hunc vt maleficum vidit interfectum hinc ipa gladio cogi-
tatōnis lacerata. et hoc est tuam ipius aīam pertransibit gladius
Luce. ij. Ex hac aūtoritate infertur vbi dicit̄. nō iudicabit deus in id/
ipsum bis qz ille dolor reputatur ei gladius. igitur sicut post gladiū
nō est dolor. ita nec post istum gladiū debuit sustinere dolorem mortis
E 3. ¶ Itē ille gladius reputat̄ ei p̄ eq̄pollentiā p̄ martyrio. Sz post mar-
4 tyriū nō ē dolor mortis. igitur neqz post hūc gladiū q̄ eq̄poller̄ ei ¶ Itē
5 rōne huius doloris debet ei aureola martyry. igitur post hūc nō ē dolor
mortis. ¶ Itē moyses p̄pter abstractōnem spūs fm̄ actum a viribz

De assumptione Fo. lxxi

Inferioribus non sensit defectum sitis et famis. xl. diebus et xl. noctibus. sicut
et helyas. ergo si delectatio spiritus talis et tanta taliter et tantum abstra-
xit hic sensum passionis. et tantum et tantum interruptit. ergo maior ma-
gis abstrahit et magis interruptit. et improporcionabiliter maior impropor-
cionabiliter magis abstrahit et interruptit. Sed improporcionabiliter
abstrahi a corpore super illud abstrahi quod est secundum actum. et illud abstra-
hi quod est secundum substantiam. et improporcionabiliter interrupti quod est semper
est super illud interrupti quod est ad tempus. ergo improporcionabiliter de-
lectatio maior potest abstrahere animam a corpore secundum substantiam et exclude-
re omnem penam. ergo beatissima virgo mortua fuit pro amore sine dolore.
¶ Item paulus nesciuit in raptu utrum in corpore vel extra corpus. ij. 6
Lxx. ergo intensior raptus animam secundum substantiam abstrahere potest. ¶ Item 7
maiores motus impediunt minores. et natura inclinatur ad carnem et ad
corpus. sed charitas inclinatur a corpore ad christum. iuxta illud. Cupio iam
dissolui et esse cum christo. ergo tantum potest intendi inclinatio sursum quod separat
et abstrahit ab inclinatioe deorsum. ergo charitas tantum potest sursum tra-
here quod anima separat a corpore. et sic morietur pro amore. ¶ Item duorum dolo-
rum maior est medicina minoris. sed anima secundum charitates dolet esse se-
parata a deo. secundum naturam vero dolet dividi a corpore. ergo ille tantum potest
intendi quod istum non contingit sentiri. ergo potest mori sine dolore. ¶ Item quod
quid aptum naturam est inducere languorem si continetur et intendatur potest indu-
cere mortem. sed amor potest inducere languorem. ergo et mortem. Mi-
nor pars canticoz. ij. quod amore languet. Glo. pro amoris magnitudi-
ne omnia temporalia fastidio. ¶ Ex his patet quod beatissima virgo pro amo-
re et sine dolore mortua fuit. ¶ Item quod statim euolauerit disputa-
bile non est. quod nihil purgabilis habuit. ¶ De assumptione marie.
De Postea. si statim in anima et corpore assumpta fuerit. ¶ Et videtur
quod non primo per sermonem Hieronymi. Cogitatis me o paula
ubi dicitur. multi nostrum dubitant. ¶ Item Augustinus. de eius assumptione sen-
tentia hec est. ut siue in corpore siue extra corpus nescio deus scit. ¶ Item
Hieronymus. Humanum iudicium non apponat manifestum quod deus volu-
it esse occultum. ¶ Item quicquid non separat a culpa nec a pena. sed omnes
in adam peccauerunt. ergo omnes in suo peccato vel pro suo peccato pu-
niri debent. sed ei imponitur pena. Gen. ij. Pulvis es et in puluere re-
uerteris etc. ergo omnes in peccato nati corporaliter debent incinerari.
¶ Contra Grego. in collecta. Nec mortis nexibus deprimi potuit quod do-
minum nostrum iesum christum de se genuit incarnatum. ¶ Modo quero quid
appellatur nexus mortis. vel est bonum vel est malum. non bonum. quod omnis
boni capax fuit. ¶ Item bonum non deprimitur sed elevatur. ergo nexus non
noiat ibi aliquid boni. Si autem est malum aut est malum culpe aut malum
pene. non culpe. quod mors non est nexus ad culpam. quod post mortem non est

Maria euola-
uit statim ad
celum
Rō pma.

Contra



De assumptōe virginis Marie

status culpe s; pene. Itē nihil dictū ēēt q post mortē nō posset pec-
care. q; esset mater dei. cū post mortē nullus peccet. Si autē est malā
pene. quero quā penā importat nō iehēne. q; ad illā nō neccit mors
q; multi moriūtur qui nō vadūt ad iehēnā. eadē rōne nec ad purga-
torii. q; multi moriūtur qui nō vadūt ad purgatorii. nec etiā p; di-
cere penā tēporalē. q; ad illā nō neccit mors sed absoluit ab illa Itē
nō p; dicere penā mortis. q; beatissima hgo vere mortua fuit. ergo
relinquit q; nō p; scire nisi incineratōem. ergo erit sensus. nō potu-
it nexib; mortis deprimi. id est nō potuit incinerari. Et nisi statim re-
surrexisset fuisset incinerata vt alia corpora. ergo vere surrexit. Item
q; nō fuerit incinerata intelligit manifeste in figura de archa federis
dñi p; quā significabat maria. q; quidē archa constructa fuit de lignis
sechim. quorū natura talis est q; nunq; a vermib; rodūtur nec pfo-
rantur. nec in aquis submersa vnq; putrescunt. sicut solēt alia ligna
facere. ergo sine omni putrefactōe surrexit. Hoc idem etiā clara lu-
ce puidens ps. clamat cū audacia. Surge dñe in requiē tuā. Et sta-
ti m subinfert. Tu z archa sanctificatōis tue. que manifeste dicta cre-
dūtur z in figura de maria. cuius corpus fuit archa corpis xpi. s; ce-
lum nulla figura sed solū rei veritas possidet. ¶ Itē Aug^o. Maria
2. quādā spēali progiatua honorat a filio possides in ipo corp^o qd ge-
nuit. quare nō z corpus p; qd genuit. nisi obuiauerit autoritas nō-
3. dum p; specta. credo videre qd z p; qd genuit. ¶ Item idē in eodem
Thronū dei thalamū dñi celi tabernaculū christi decet ibi esse vbi est
4. xpus. tantū em thesaurū dignius est seruare celū q; terra. ¶ Itē Au-
gustin^o in eodē. Letare maria leticia inenarrabili in aīa z corpore. et
infra. Cuiat ergo integrat que omniū genuit integritatez. ¶ Item
5. Dionysius de diuī. no. Quoniaz apud ipsos deo acceptos nostros
ierothee quoniaz nos vt nosci z ipse multi nostroz sanctoz fratroz
puenimus ad visionem corporis vite pncipis. z que deum suscepit
aderat z frater dñi Jacobi z Petrus summa z puectissima theolo-
gorū summitas. Sup hūc locuz glosa Maximi vult q; in dormiti-
one nostre dñe fuerūt apostoli z beatus dionysius z magister suus
ierotheus. z post assumptōez corporis fecerūt collatōem. z Ierothe-
us raptus fuit. Et sic videt approbare iste textus dionysii cum suis
6. glosis illud qd inuenit de assumptōne beate marie virginis corpali
7. ¶ Itē Bern^o. Nō decuit vt carnē matris sine honore in terra relinq-
ret qui honozē parentū sub pcepti discretōe posuit. ¶ Itē Bern^o. Si
aīa paruuli nōdum nati liquefacta est vt maria locuta est. qd pu-
tas q; nam illa fuerit exultatio celestii ciuiū q; vocē audire z faciē vi-
8. dere z beata ei^o p; sentia frui muerūt. ¶ Itē Bern^o. Nō in mūdo di-
gnior locus virginali vtero in quo dei filiū maria suscepit. nec in ce-

De assumptione Fo. lxxix

Id regali folio in quo maria marie filius sublimauit. ¶ Itē Bernar. 2.
Tempus est loquedi omni carni cum assumit incarnati sibi mater. nec
cessare dicitur a laudibus humana mortalitas. dū sola nostra mortal' na-
tura sup' imortales spūs exaltat in virgine maria. ¶ Itē Aug^o. Tā 10
tam merito integritate incorruptibilitatis non sequitur vlla resolutio
putredinis. ¶ Itē Aug^o. Qui in vita illā pre ceteris honorauit gra-
tia sui ceptus. pium est credere in morte eā pre ceteris honorasse
¶ Itē si merito viuēs pre oīb' dotata est gra. cur mortua nō erit ho- 12.
norāda. ¶ Itē idē in eodē. Quid estimandū est de matre dei vbi dig- 13
na sit haberi nisi in p'sentia filij. ¶ Itē quecūq; sunt eiusdē nature cū 14
dem locū occupāt. si ergo mater et filius sunt eiusdē nature. necesse est
vt sit cū filio mater. ¶ Itē huic assertiōi q's diceret q' bene posset esse
opinio et nō manifesta veritas. ¶ Contra dicit Bern. Sic quilibet Contra
sensu suo abūdat vbi vel certe rōni vel manifeste autoritati nō ob-
uiat qd' sentit. Itē ad idē. Querendū est rōni qd' p'sentiat veritati si 2.
atq; ipsa veritas autoritas sine qua nec est nec valet autoritas. si er-
go voluit seruare matrē integrā cū virginitatis pudore. cur nō ve-
lit seruare incorruptā a putredinis fetore. ¶ Itē Bern. Si vera s' 3
que scripsi gratias tibi ago iesu xpe. qz de sc'ta h' gine matre tua nihil
nisi qd' piū est et dignū est sentire potui. Ecce testimonio ipsius pa-
pe Gregorij et duoz epoz Augustini et Dionysij vnius abbatis ber-
nardi. uno ipoz aploz petri et iacobi pbatū est beatā virginē in cor-
pore et aīa gloriofissime esse assumptā. qd' et rōnib' pspiciū ē. In pec-
cato em̄ duo sunt Auersio em̄ a bono incōmutabili et puerio ad bo-
nū cōmutabile. istis mīdent duo in pena. qz aīa auertit se a sua vita
incidit necitatē auersionis a corpe. cui^o aīa est vita. ex puerio ad
nihilū incidit necessitatē redēdi in quasi nihilū. i. in puluerē. sed be-
atissima virgo auersa fuit p originale vnde debuit mori. sed nūq; fu-
it puerio actualiter ad aliqd' nihilū. ergo nō debuit incinerari. ¶ Itē 4
Anselmus. Ad omne pueniens deo cui maior rō nō repugnat sequi
tur necessariū. istud est tale. ergo istud necessariū. ¶ Itē a nullo illu-
striū vincit. sed dicit euāgelij Math. xxvij. multa corpa sanctorū sur-
rerunt cū eo et. ergo et ipsa hoc accepit. ¶ Itē dionysius dicit. oēs pro-
prietates inferiorū hnt superiores cū excellentia. ergo cū illud datus 6
est sanctis inferiorib' vt dicit euāgelij. ergo et summe oīm in patria.
¶ Itē ecclie argumentū est illud. iohānes sanctificatus est in vtero
ergo et beata virgo. sed ecclia pclusionē pcedit et celebrat eius natiui-
tate. q' h' mō arguo a fili. multa corpa sc'toz surrexerūt. q' et brissime
p'gis corpe surrexit. His rōib' et autoritatib' et multis alijs manifestū
ē assumptā eā eē i corpe et aīa. et h' mōis oīb' credim^o eē ver^o Sat^o q'
p'tz. quāt' brissima p'go habuit grās spēales circūstantes mortem.

De privilegiatis gratijs Ma.

Ad obiecta. ¶ Ad illud at qd obiectū est de eius morte credim⁹ q mortua est pre amore sine dolore. Et nō est etiā eadē rō de morte dñi. qz cuz illa debuit esse satis factoria in summo ueniebat ⁊ optebat q esset penalis in summo ⁊ etiā uolūtaria in summo. Un̄ fuit spū pmittēte carni impropria. vñ ibi simul in summo mor⁹ fuit naturalis ⁊ rōnalis vñ summū gaudiū ⁊ summ⁹ dolor ⁊ unū fuit materia alterius. qz summe gaudebat q p summū dolorē humanū. genus redimebat. hic aut scz in maria motus rōnalis grā informatus motum natura lē sopiebat ⁊ vincebat. ita vt cū in potētia essz ⁊ charitas vulnerata in summo ⁊ in summo sursum trahebat ⁊ vinculū impediens scz aligantiam corporis dissoluebat.

Ad autorita. ¶ Ad autoritates q opposite sunt ad carnalē assuptōem s̄ginis marie r̄ndemus q quattuor sunt genera supponibiliū. Prim⁹ est Quattuor s̄ ḡna suppoibi. qd ex sacra scriptura ita expresse est determinatum q nec dubitatio nec opinio p̄t circa p̄trariū. de hoc d̄t Dam. Dia q tradita sunt p le gē. p pphetas. p aplos. ⁊ euāgelistas suscipim⁹ ⁊ ueneramur ⁊ cognoscimus nihil vltra req̄rentes ¶ Alter⁹ genus p oppositū ad hoc qd est oīno incertū ⁊ q̄tū ad sententiā ⁊ autoritatē. hoc est simplr apocrifum vel est incertū q̄tū ad autoritatē. sed nō q̄tū ad sententiā et hoc est apocrifum s̄m quid. ⁊ illud ponit dubi⁹. Inter hec duo sunt media ¶ Terciū ergo ⁊ p̄mū mediū est. qñ aliqd nō est determinatū ex scriptura nec p rōnem necariā p̄t. p̄bari. nec etiā p̄t euidētia sumi. sed ex p̄sequētia scripturarū ⁊ apparentijs rōnū p̄t. ⁊ ipsuz et suū oppositū eq̄liter uideri ⁊ psuaderi. ⁊ h̄ p̄p̄t vocari opinabile vt s̄ qdā opinioēs sc̄tōz. vt ē illa Utr̄ oīa s̄l̄ sint creata. ⁊ illa. vtr̄ āgeli s̄l̄ i gratijs creati. ⁊ s̄l̄ia ¶ Quartū gen⁹ ⁊ sc̄dm mediū ē. qd qd ē i scriptura bibliē nō ē exp̄sse determinatū. nec ex euidētia sui mani festū. tñ ex p̄sequētia scripture ⁊ apparentia rōnuz ita est p̄babile q nulla scriptura nulla rō h̄z aliud opponere in p̄trariuz. ⁊ illud ē pie credēdū Un̄ p̄mū ē exp̄sse determinatū. sc̄dm est pie credēdū. terciū opinatū. quartū apocrifum. Hierony⁹. ḡ q̄ fuit interpret̄s bibliē loquit̄ vt interpret̄s nihil uolens interfere re nisi qd p̄ bibliā est exp̄sum. Aug⁹. aut̄ vt expositor ⁊ inuestigator nō tñ ponit vel supponit ea q̄ sunt p̄ncipia sc̄ie. sed ea q̄ necariō p̄sequūtur nulla rōne vel autoritate repugnāte. Et sic manifestuz est qualiter beatissima s̄go habuit gratias omniū p̄munes. ⁊ speciales

Questio. xxv. est de suis pri uilegiatis gratijs q̄s ipsa sola ⁊ nulla alia creatura possit. Querit ergo p̄mo de hoc p̄uilegio qd est peccati im p̄na rō q̄nitas. vtr̄ hoc fuerit p̄uilegiū impatris. ¶ Et uidet̄ p̄mo q nō